

Επιδράσεις στον ανθρώπινο οργανισμό

Η χρησιμοποίηση του βασιλικού πολτού στην ανθρώπινη θεραπευτική έγινε το 1922 από τον R. Chauvin. Έρευνες έγιναν σε ασθενείς, σε νοσοκομεία κάτω από αυστηρό ιατρικό έλεγχο, και με την επίβλεψη γιατρών διαφόρων ειδικοτήτων. Οι έρευνες εφαρμόστηκαν κυρίως για τις επιδράσεις του προϊόντος στις νευρασθένειες, στις αναρρώσεις, στην υπερκόπωση, στη γηριατρική, στην ανάπτυξη στην εγκυμοσύνη και σ' άλλες περιπτώσεις διαταραχών του οργανισμού.

Θεραπεία των ρευματοειδών ν αρθρίτιδων με βασιλικό πολτό

Ο βασιλικός πολτός βοηθά στην καταπολέμηση των ρευματοειδών αρθρίτιδων (Tonsley, 1967). Η ιδιότητά αυτή οφείλεται στην παρουσία του 10-υδροξυ-δεκενοϊκού οξέος, και του παντοθενικού οξέος.

Τα πειράματα πραγματοποιήθηκαν από μια ομάδα γιατρών υπό τη διεύθυνση του Barton Wright, με ειδικότητα στις ρευματοειδείς αρθρίτιδες, όπως αναφέρεται από τον Tonsley (1967). Οι ασθενείς χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες.

Τ' άτομα της πρώτης ομάδας, είχαν ένα ισορροπημένο διαιτολόγιο, που συμπεριλάμβανε κρέας, και δεν παρουσίαζαν συμπτώματα ρευματοειδών αρθρίτιδων. Η ποσότητα παντοθενικού οξέος στ' άτομα -αυτά ήταν 112,2 γραμμάρια ανά 100 κυβικά εκατοστά αίματος.

Η δεύτερη ομάδα διατρέφονταν με λαχανικά και η συγκέντρωση παντοθενικού οξέος στο αίμα τους ήταν 262,3 γραμμάρια ανά 100 κυβικά εκατοστά.

Η τρίτη ομάδα παρουσίαζε συμπτώματα ρευματοειδών αρθρίτιδων και μ'επίπεδα παντοθενικού οξέος 63,5 γραμμάρια ανά 100 κυβικά εκατοστά αίματος.

Και οι 3 ομάδες έπαιρναν καθημερινά 100 χιλιοστά του γραμμαρίου βασιλικό πολτό σε υδρομέλι για 24 έως 28 ημέρες. Από την εξέλιξη της θεραπείας, παρατηρήθηκε ότι τ' άτομα της δεύτερης ομάδας που έπασχαν από ρευματοειδή αρθρίτιδα, παρουσίαζαν παρόμοια χαμηλά επίπεδα παντοθενικού οξέος με τ' άτομα της τρίτης ομάδας. Τα συμπτώματα αρθρίτιδων εμφανιζόταν σε ασθενείς των οποίων η συγκέντρωση παντοθενικού οξέος ήταν μικρότερη από 95-1,0 γραμμάρια ανά κυβικό εκατοστό αίματος, και μάλιστα όσο πιο χαμηλά ήταν τα επίπεδα αυτά τόσο πιο έντονα ήταν τα συμπτώματα.

Από τα πειράματα αποδείχθηκε ότι η ρευματοειδή αρθρίτιδα οφειλόταν στην αδυναμία του

οργανισμού ν'απορροφήσει το παντοθενικό οξύ λόγω έλλειψης κάποιου άλλου παράγοντα. Ο παράγοντας αυτό ήταν το 10-υδροξυ-2-δεκενοϊκό οξύ το οποίο αφθονεί στον βασιλικό πολτό.

Σε άλλες κλινικές δοκιμές οι ασθενείς χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες. Στην πρώτη ομάδα, χορηγήθηκε παντοθενικό ασβέστιο σε μορφή ενδομυϊκών ενέσεων. Η δεύτερη ομάδα χρησιμοποίησε ενέσεις καθαρού βασιλικού πολτού και η τρίτη ομάδα χρησιμοποίησε ενέσεις με βασιλικό πολτό και παντοθενικό ασβέστιο. Τ'αποτελέσματα ήταν διαφορετικά και για τις τρεις ομάδες. Οι ασθενείς της πρώτης ομάδας παρουσίασαν παροδική βελτίωση και η συγκέντρωση παντοθενικού οξέος επανήλθε στα κανονικά επίπεδα μετά από 14 ημέρες. Στη δεύτερη ομάδα, η θεραπεία δεν είχε κανένα αποτέλεσμα. Οι ασθενείς της τρίτης ομάδας, που ακολούθησαν μια κανονική διατροφή, παρουσίασαν βαθμιαία αύξηση της συγκέντρωσης του παντοθενικού οξέος και ταυτόχρονα βελτίωση της γενικής κατάστασης του οργανισμού.

Εφαρμογή του βασιλικού πολτού στη γηριατρική

Το παντοθενικό οξύ που περιέχεται στο βασιλικό πολτό θεωρείται ότι είναι παράγοντας μακροβιότητας. Αυτή η θεωρία, οδήγησε στη διαπίστωση ότι ο βασιλικός πολτός επιβραδύνει το γήρας του οργανισμού και βρίσκει μεγάλη εφαρμογή στη γηριατρική. Ο γιατρός Destern, όπως αναφέρεται από τον Willson (1975) σε κλινικές έρευνες που έκανε, έδωσε ενδομυϊκές ενέσεις, των 20 χιλιοστών του γραμμαρίου λυοφιλιωμένου βασιλικού πολτού, σε 134 άτομα ηλικίας 70 έως 75 χρονών. Οι ασθενείς ήταν αδυνατισμένοι και παρουσίαζαν συμπτώματα στέρησης φυσικών δυνάμεων.

Τ'αποτελέσματα διαπιστώθηκαν μετά την έκτη ένεση, κι έδειξαν βελτίωση της όρεξης,

επανάκτηση του βάρους, αύξηση της πίεσης στους υποτασικούς και γενικά οι ασθενείς απέκτησαν μια αίσθηση ευφορίας.

Εφαρμογή του βασιλικού πολτού στην παιδιατρική

Ενθαρρυντικά είναι και τ'αποτελέσματα που διαπιστώθηκαν και στην παιδιατρική. Σε παιδιά που δεν ακολουθούσαν ένα κανονικό διαιτολόγιο, κι ενώ η χορήγηση αντιβιοτικών, ειδικών γαλάτων δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα, όταν χορηγήθηκαν στα παιδιά 7 με 8 ενέσεις βασιλικού πολτού σε λυοφιλιωμένη μορφή, παρατηρήθηκαν θεαματικές βελτιώσεις. Τα παιδιά αυτά με τα γηρασμένα, ωχρά κι αδυνατισμένα πρόσωπα, απέκτησαν χρώμα, το βλέμμα τους έγινε πιο λαμπερό, επανήλθαν στο αρχικό τους βάρος κι έγιναν πιο ζωηρά (Willson, 1957).

Επίσης ύστερα από πειράματα που έκαναν Ιταλοί ερευνητές με επικεφαλής τους δόκτωρ Paolo Posperti, Francesco Ragazzini και L. Francalancia στην Μπολώνια το 1956, (Willson 1957), σε βρέφη που είχαν γεννηθεί πρόωρα με δόσεις 25 mg βασιλικού πολτού, και σε παιδιά ηλικίας μέχρι 7,5 χρονών με κακή θρέψη και με διάφορες ασθένειες όπως πνευμονία, αναμία, προσβολές από βακτήρια, παρατηρήθηκε αύξηση του βάρους του σώματος των παιδιών. Στα παιδιά αυτά χορηγήθηκε λυοφιλιωμένος βασιλικός πολτός σε κάψουλες των 50 mg, βασιλικός πολτός σε υδρο-αλκοολική μορφή σε κάψουλες των 8 και 10 mg και σε ταμπλέτες των 100 mg. Οι ίδιοι ερευνητές αναφέρουν ότι η αύξηση του βάρους του σώματος είναι ανεξάρτητη από την ηλικία του ασθενή, από την ποσότητα της δόσης και από το είδος του βασιλικού πολτού και κατέληξαν στα παρακάτω συμπεράσματα:

α. Ο βασιλικός πολτός διεγείρει την όρεξη.

β. Τ' αποτελέσματα φαίνονται μετά από 20 ημέρες από την έναρξη της θεραπείας.

γ. Όταν διακοπεί η χορήγηση του βασιλικού πολτού το βάρος σταθεροποιείται, κι όταν συνεχιστεί αρχίζει πάλι ν' αυξάνει.

δ. Αυξάνονται και σταθεροποιούνται τα ερυθρά αιμοσφαίρια σε αναιμικά παιδιά.

ε. Αυξάνεται η απορρόφηση των πρωτεϊνών.

στ. Ενισχύεται η δυναμικότητα του οργανισμού.

Διεγερτική δράση του βασιλικού πολτού

Υστερα από μια θεραπεία 30 ημερών με βασιλικό πολτό ανακατωμένο σε μέλι, διαπιστώθηκε βελτίωση της γενικής διάθεσης, περισσότερη ικανότητα για εργασία, αύξηση της όρεξης και περισσότερη διανοητική και σωματική δύναμη (Willson, 1957).

Σύμφωνα με τον Ardry όπως αναφέρεται από τον Willson (1975), ο βασιλικός πολτός διεγείρει τα επινεφρίδια με αποτέλεσμα την έκκριση ορμονών (κορτινη, αδρεναλίνη) που έχουν σχέση με το μεταβολισμό των υδατανθράκων.

Βακτηριοκτόνες ιδιότητες του βασιλικού πολτού

Εργαστηριακές έρευνες έδειξαν ότι ο βασιλικός πολτός έχει αντισηπτικές και βακτηριακές ιδιότητες. Αυτό διαπιστώθηκε από ερευνητές οι οποίοι δημιούργησαν 4 διαφορετικές καλλιέργειες βακτηρίων. Όταν εμβολίασαν τις καλλιέργειες με ίση ποσότητα βασιλικού πολτού τότε τα βακτήρια καταστράφηκαν μέσα σε 1 λεπτό. Όταν όμως η ποσότητα του βασιλικού πολτού ελαττώθηκε σε μια αναλογία 1 προς 10, τότε τα βακτήρια καταστράφηκαν μέσα σε 30 λεπτά. Έτσι, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο βασιλικός πολτός περιέχει έναν βακτηριακό παράγοντα στον οποίο απέδιδαν τις μικροβιοκτόνες ιδιότητές του (Willson, 1955).

Επιδράσεις του βασιλικού πολτού στα νεφρά

Ο βασιλικός πολτός βρίσκει εφαρμογή και στη θεραπεία της χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας. Έτσι από τους 49 ασθενείς, οι οποίοι έπαιρναν καθημερινά 600 mg βασιλικού πολτού σε 3 δόσεις για 1 μήνα παρατηρήθηκε βελτίωση σε ένα ποσοστό 75% των ασθενών του περιεχομένου της κρεατινίνης της ουρίας και του φολικού οξέος όπως και βελτίωση της γενικής κατάστασης του οργανισμού (Gheorghieva & Vassiliev, 1983).

Θεραπεία της ουλίτιδας με βασιλικό πολτό

Ο βασιλικός πολτός είναι ένα ωφέλιμο θεραπευτικό μέσο και για την προστασία των ούλων από αιμορραγίες. Ύστερα από θεραπεία 40 ασθενών ηλικίας 7 έως 15 χρόνων, οι οποίοι τοποθετούσαν καθημερινά βαμβάκι, εμποτισμένο με βασιλικό πολτό, στα ούλα τους για 2 έως 3 ώρες, εξαφανίστηκε ο ερεθισμός του οιδήματος και η αιμορραγία των ούλων (Vassiliev & Todorova 1983).

Επιδράσεις του βασιλικού πολτού σε ασθένειες του δέρματος

Άλλες έρευνες που έγιναν στην Τσεχοσλοβακία από τον δόκτωρ Maly και τους συνεργάτες του (1967), έδειξαν ότι ο βασιλικός πολτός έχει ευεργετικές επιδράσεις και σε ορισμένες ασθένειες του δέρματος. Αυτό αποδείχθηκε ύστερα από μια θεραπεία που έγινε σε 22 παιδιά, ηλικίας μέχρι 15 χρόνων, με κρεατοελιές στα χέρια και στο πρόσωπο. Η θεραπεία περιλάμβανε, τοπική επάλειψη με αλοιφή βασιλικού πολτού μια φορά την ημέρα για 6 έως 8 εβδομάδες. Από τα 22 παιδιά τα 16 είχαν επίπεδες κρεατοελιές, τα 4 είχαν επίπεδες και κανονικές κρεατοελιές και τα 9 είχαν μόνο κανονικές κρεατοελιές. Μετά την εφαρμογή της θεραπείας διαπιστώθηκε ότι από τους 16 ασθενείς που είχαν επίπεδες κρεατοελιές θεραπεύτηκαν οι 10 (ποσοστό 62,5%) και οι υπόλοιποι 6 δεν παρουσίασαν βελτίωση (ποσοστό 37,5%). Όλοι οι ασθενείς με επίπεδες και κανονικές κρεατοελιές θεραπεύτηκαν και οι κρεατοελιές εξαφανίστηκαν. Από τους 2 ασθενείς με κανονικές ελιές, μόνο ο ένας θεραπεύτηκε. Συνολικά, είχαν θεραπευτεί το 70% των ασθενών με επίπεδες κρεατοελιές και το 83,3% των ασθενών με κανονικές κρεατοελιές.

Ο βασιλικός πολτός βοηθάει και στην καταπολέμηση άλλων παθήσεων του δέρματος όπως είναι ο ερυθρηματώδης λύκος, το ερύθημα στο πρόσωπο, η υπερκεράτωση. Μετά από μια θεραπεία με 5-6 γραμμάρια βασιλικού πολτού, τα συμπτώματα της ασθένειας εξαφανίστηκαν μετά από 1 ή και 2 χρόνια ανάλογα, χωρίς να υπάρχουν καθόλου σημάδια στο δέρμα (Maly et al, 1967).

Επίδραση του βασιλικού πολτού σε νευροψυχικές καταστάσεις

Επίσης άτομα που πάσχουν από γενική εξάντληση, νευροψυχώσεις, ζαλάδες, βρίσκουν μεγάλη ωφέλεια από το βασιλικό πολτό. Αυτό αποδείχθηκε σε πείραμα που έγινε στην Τσεχοσλοβακία το 1963, από την δόκτωρ Dobronoda (1967) σε 16 ασθενείς. Η δόση βασιλικού πολτού που έπαιρναν ήταν 0,8 mg για κάθε κιλό βάρους του σώματος, 2 φορές

την ημέρα για 20 ημέρες. Σε 8 ασθενείς η θεραπεία εφαρμόστηκε μια φορά, σε 5 δύο φορές και σε 3 ασθενείς εφαρμόστηκε τρεις φορές. Τ'αποτελέσματα φαίνονται στο πίνακα 6.

Πίνακας 6. Συμπτώματα και αποτελέσματα της θεραπείας με βασιλικό πολτό (Dobronoda, 1967)

Συμπτώματα

14/9/1963

Εξέταση

10/10/1963

Εξέταση

8/11/1963

Εξέταση

30/10/1964

Γενική αδυναμία

Κόπωση

Ανία

Κεφαλαλγία

Ζαλάδα

Νυχτοφοβία

Λησμονιά

Ικανοποιητική όρεξη

Ομαλός ύπνος

Ομαλή έμμηνο ρύση

Καλό θυμικό

0

0

0

0

0

+

+

σταθερή

σταθερός

σταθερή

μειωμένο

0

0

0

0

0

+

+

σταθερή

σταθερός

πιο ομαλή

μειωμένο

0

0

0

0

0

+

+

σταθερή

σταθερός

0

αυξημένο

0: ολική διακοπή των συμπτωμάτων

+: όχι βελτίωση

Από τον πίνακα 7 φαίνεται ότι μετά την πρώτη εξέταση, τα συμπτώματα εξαφανίστηκαν

εκτός από την νυχτοφοβία και το θυμικό, ενώ στην τρίτη εξέταση (30/10/1964) κανένα από τα συμπτώματα δεν ξαναεμφανίστηκαν εκτός από την νυχτοφοβία και τη λησμονιά.

Ανδρέας Θρασυβούλου, Τσαλιμαλμα Ευθυμία
Εργαστήριο Μελισσοκομίας-Σηροτροφίας Σχολή Γεωπονίας
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
E-mail: thrasia@agro.auth.gr